

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Tevel Község Önkormányzata

2013. június 24.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	5
Célok	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	7
2. Stratégiai környezet bemutatása	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	9
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	16
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	21
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	24
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	26
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	29
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	30
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	31
1. A HEP IT részletei.....	31
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	31
A beavatkozások megvalósítói.....	32
Jövőképünk.....	32
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	32
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	42
3. Megvalósítás.....	44
A megvalósítás előkészítése	44
A megvalósítás folyamata.....	44
Monitoring és visszacsatolás	46
Nyilvánosság	46
Érvényesülés, módosítás	47
4. Elfogadás módja és dátuma	48

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tevel Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

„Tevel község a Dunántúl egyik legkisebb táján, a Völgységben helyezkedik el. Meghatározó volt a községen átfolyó Hidas patak. A déli fekvés és a 600-700 mm csapadékmennyiség biztosítja a mezőgazdaság zavartalan működését. Közlekedés szempontjából a község hátrányos helyzetben van, sajnos a fő közlekedési utak és a vasút is elkerüli Tevelt. A legközelebbi természetvédelmi terület az Apponyi Arborétum Lengyelen.

A település Árpád vezér Tarhos fiától származó unokájáról, Tevelről kapta a nevét. Tevel falu nevével először egy 1193-ban kelt dokumentumban találkozhatunk, ahol III. Béla király a fehérvári keresztéseknek adományozza Tevelt és Kovácsit. Tevel a középkorban királyi birtok. A földesurak azonban a későbbiek során változnak, a község többször is gazdát cserél. 1580-ban 15 család lakja. 1712-ben Dőry László földesúr Dél-Németországból hozatott telepeseket. Az 1715-ös összeírás szerint Tevelen 48 család élt, ebből 5 magyar és 43 német. Az 1720-as összeírásban a magyarok már nem szerepelnek, ami talán annak a következménye, hogy lejárt az adómentesség, s ezért továbbvándoroltak olyan földesurakat keresve, ahol újra adómentességet kaphattak. A németek közül vannak olyanok, akiknek leszármazottai a mai napig itt élnek. 1785-ben 2051 lakosa volt.

Látnivalók az 1790. körül épült műemlék jellegű, késő barokk római katolikus templom, a Rozália-kápolna és a pincesor. A gazdálkodás főként a növénytermesztés köré szerveződött, ami mind nagyobb jövedelmet jelentett az itt élőknek. A falu gazdálkodását jelzi, hogy az 1820-as években új templomot építettek, amely a környék legnagyobb templomának számított. 1831-ben tűzvész pusztított a faluban, hatalmas károkat okozva. Pár év alatt a lakosság azonban nemcsak felépítette a leégett részeket.

Az ipar szempontjából is nagy fejlődés figyelhető meg. Ekkor épült Tevelen az Egle-féle sörgyár, valamint három olajütő malom, amelyek olaját Bécsbe szállították az utcai lámpák égetéséhez. 1841-ben a község megkapta a vásártartás jogát. Az első világháború nagy áldozatokat követelt, 75 falubeli halt hősi halált a fronton.

1927-ben a község Tevel néven egyesült Kovácsival. (Kovácsi római katolikus temploma 1802-ben épült, késő barokk stílusban).

Ekkor adták át az új távbeszélő központot, amely 13 előfizetővel indult.

A villanyt 1939-ben vezették be a községbe.

Az állategészségügy ellátásáról körzeti állatorvosi szolgálat gondoskodik.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1967 óta fogorvosi körzet is működik a településen. Jelenleg Dr. Antal Tamás fogorvos látja el ezt a feladatot.

A közegészségügyi szolgálatot körzeti orvosi rendelő biztosítja egy háziórvossal. A háziórvos Dr. Muráti György.

Már az 1700-as években említést tesznek a korabeli feljegyzések az oktatásról. Az ez idő tájt történő betelepítéskor a német telepesek magukkal hozták tanítójukat is. Az 1831-es tűzvészben elpusztult az iskola is, az újjáépítések során új iskolát is emeltek a régi helyén. 1937-ben megépítették a felső iskola három tantermét, 1938-tól 1945-ig három típusú iskola működött: egy tiszta magyar, egy vegyes: magyar-német és egy csak német nyelvű. 1945-ben már csak két iskolában folyt tanítás, felekezeti a felső iskolában és volt egy állami iskola, a Kőrösi Csoma Sándor Tanintézet. Az 1949-es államosítás után egyesült a két iskola Állami Általános Iskola néven. A hetvenes években, a körzetesítések idején, központi körzeti iskola lett a Teveli Általános Iskola. Bonyhádvarasdról és Závodról érkeztek ide a gyerekek. A Kisdorogi iskola pedig a Teveli Általános Iskola kihelyezett tagiskolájává vált.

Jelenleg az Általános Művelődési Központ keretein belül működik az általános iskola, a község művelődési háza, mely egy 250 férőhelyes nagyteremből és a hozzá kapcsolódó kis termekből áll, valamint a könyvtár is szervezetenként az iskolához tartozik, 9500 kötettel, ebből kb. 500 a nemzetiségi könyvek száma.

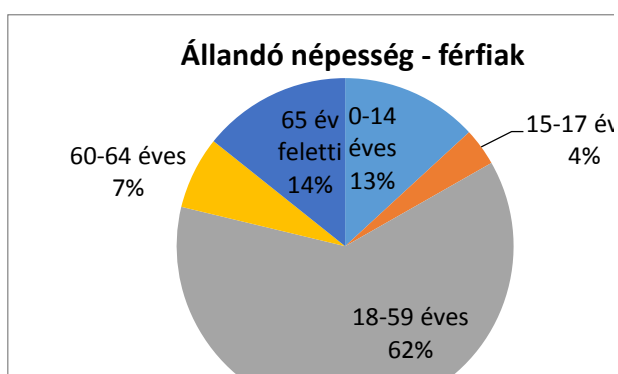
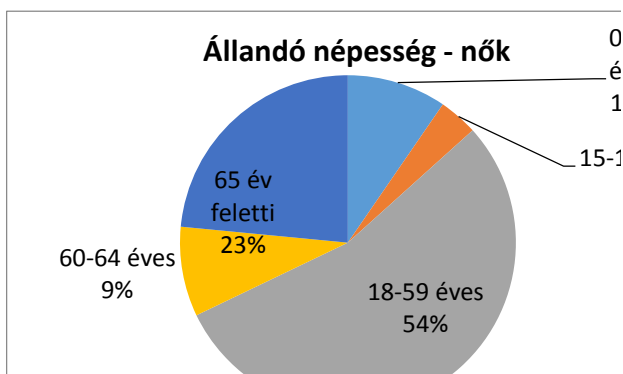
A település életében fontos szerepet játszanak: a Székely Hagyományőrző Csoport, a Német Nemzetiségi Klub, az Idősek Klubja és a Teveli Fiatalok Egyesülete. Egy ifjúsági német táncsoport alakult. Tevel község versenysportját az 1949-ben megalakult MEDOSZ SE irányítja. 1965-59 között a labdarugók mellett röplabdaszakosztály is működött. A labdarúgócsapat 1974 óta a megyei I. osztályú bajnokság résztvevője.”

www.tevel.hu

Demográfiai adatok ma:

Tevel állandó lakónépesége sajnos az utóbbi években nagymértékben megfogyatkozott. 2012-ben a Statisztikai Hivatal szerint már csak 1429-en éltek a településen. Ezt a helyzetet jól tükrözi a fenti diagram.

A nők és a férfiak arányát tekintve nagy eltérés a településre nem jellemző, hiszen 738 nő és 720 férfi él itt a 2011-es év adatai szerint. Jól látható, hogy a településen élők legnagyobb arányát mind a két nem esetében az aktív korú lakosság teszi ki.

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	336	267	125,8%
2008	262	185	141,6%
2009	270	179	150,8%
2010	259	170	152,4%
2011	259	158	163,9%
2012	263	156	168,6%

Az öregedési indexből jól látható, hogy Tevelre is az előregedés jellemző, hiszen a 65 év feletti folyamatosan nagyobb számban vannak jelen, mint a 14 év alattiak.

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	29	43	-14
2009	34	31	3
2010	14	45	-31
2011	14	47	-33

Az utóbbi években a településre sajnos a folyamatos elvándorlás jellemző. Vannak ugyan újonnan ide költöző személyek is, de sajnos az elvándorlások száma ezt majdnem minden évben meghaladja.

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	8	21	-13
2009	11	21	-10
2010	12	22	-10
2011	7	20	-13
2012	11	32	-21

A település a természetes szaporodás szempontjából is hátrányos helyzetbe került az utóbbi idők statisztikai adatait vizsgálva, hiszen a halálozások száma minden évben meghaladja az élve születések számát.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Tevel Község Önkormányzat folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működtetését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítása áthatja a település valamennyi önkormányzati tevékenységét: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátásában a helyi szintű közpolitika alakításában. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége

folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása. Ezen Helyi Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervvel Tevel Község Önkormányzata kinyilvánítja azon szándékát, mely szerint a településen élő hátrányos helyzetűek részére a lehetőségeihez mérten a legszínvonalasabban biztosítja az esélyegyenlőség érvényesítéséhez szükséges ellátásokat és feladatokat. Az Önkormányzat a település megtartó erejét a helyi esélyegyenlőségi program megalkotásával és használatával is erősíteni kívánja.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tevel település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Lengyelen nincs az esélyegyenlőségi célcsoportokat – mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők – érintő helyi szabályozás. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat a meglévő szabályozásokból az alábbiak érintik:

Rendeletek:

- Tevel Községi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata
- Helyi szociális igazgatásról és ellátásokról
- A gyermekvédelem helyi rendszeréről

Határozatok:

- Megállapodás Szociális Alapszolgáltatási Központként működő Gondozási Központ működésére
- A teveli "Árvácska" Családok Átmeneti Otthonának működtetése
- Átfogó értékelés Tevel Község Önkormányzat családsegítő- és gyermekjóléti feladatainak ellátásáról
- A Bursa Hungarica pályázatok
- A Völgységi Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv és a Völgységi Kistérségi Terv elfogadása
- Társulási megállapodás védőnői feladatok ellátására
- Gyermekjóléti és szociális feladatok ellátására vonatkozó társulási megállapodás
- A védőnői körzet meghatározása
- Tevel Község Szabályozási Tervéről és Helyi Építési szabályzatáról

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Tevel Község Önkormányzata az elmúlt években több pályázatot nyert helyi infrastruktúra fejlesztésére és helyi programok lebonyolítására.

A település jelenleg érvényes koncepciói a következők:

- Költségvetési koncepció 2013 és 2014
- Tevel Község település szerkezeti terve
- Tevel község településrendezési terve
- Tevel Község Gazdasági Programja

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Völgységi Többcélú Kistérségi Társulás 21 település összefogásával jött létre. A kistérség apró falvas település, jellemzően 500 fővel vagy kisebb lakosságszámmal. Ennek köszönhető, hogy a helyi Önkormányzatok kötelező feladataikat sok esetben társulási megállapodások keretében látják el. A kistérségi társulás keretében az alábbi közszolgáltatásokat biztosítja:

- Közoktatási szakszolgálati feladatok (fejlesztés, nevelés, logopédia, továbbtanulás, gyógytestnevelés)
- Közoktatási feladatok (bölcsőde, iskolai ellátások)
- Gyermejkölési alapellátások (gyermekjölési szolgáltatás)
- Gyermekevédelmi szakellátások (családok átmeneti otthona)

Esélyegyenlőségi szempontból kiemelt jelentőséggel bíró közoktatási intézményi feladatok, a közoktatási szakszolgálati feladatok, továbbá a gyermekjölési alapellátás majdnem teljes körűen biztosított a kistérségben.

Völgységi Többcélú Kistérségi Társulás Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervét 2011-ben fogadták el a társult települések.

A kistérségen belül Tevel a Teveli mikro térséghez tartozik, melyben központi szerepet tölt be. A társult települések a mikro térségen belül Intézményfenntartó társulást hoztak létre, ami az óvodai és iskolai feladatok ellátására vonatkozott.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Az esélyegyenlőségi program elkészítéséhez felhasználtuk még az ágazati beszámolók megállapításait, és a helyi szakemberek munkatapasztalatait, valamint figyelembe vettük a készítés során felmerülő problémákat is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a mélyszegénységben élők és romák helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

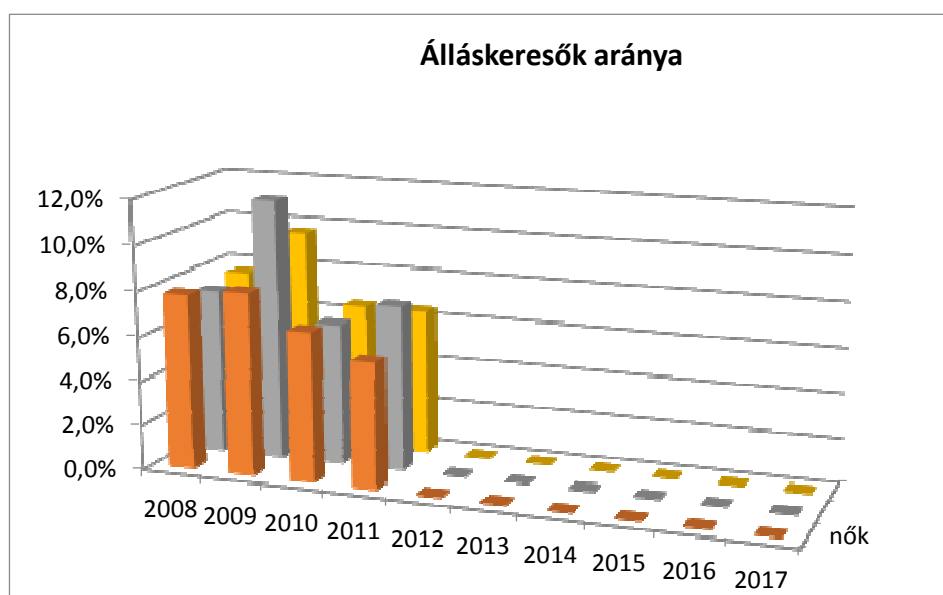
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi és vagyoni helyzet igen változatos képet mutat a kis település szerkezetéhez képest. A rossz anyagi helyzet a helyben lévő idénymunkáknak nagyban köszönhető, mert 6-8 hónap alatt kell az egész évi megélhetéshez. A településen az aktív korú lakosságból alig van egy-két család, akik az idénymunka lehetőségét sem használják ki. Az idénymunka problémájának megoldása lehet helyi tároló helyiségek építése és gyümölcsfeldolgozók létesítése. Az új lehetőségek kiaknázásához nagy segítséget jelentenek a Leader+ programok, ezért a helyi akció csoportba Önkormányzatunk is bekapcsolódott.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek, valamint a romák. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását a munkaerő piacról egyrészt az oktatási, képzési idő meghosszabbodása, másrészt az iskola befejezése utáni munkahely keresési idő meghosszabbodása indokolja. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A fenti diagramból jól látható, hogy a településen élő regisztrált munkanélküliek száma a település összes lakosságához képest folyamatosan 6,5 és 9,7 %-ék között van. Ettől az értéktől csak a 2009 álláskereső férfiak aránya mutat nagy eltérést, hiszen ekkor arányuk 11,6 %-ék volt.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	75	1	1,3%	24	32,0%	50	66,7%
2009	95	2	2,1%	35	36,8%	58	61,1%
2010	70	1	1,4%	26	37,1%	43	61,4%
2011	68	1	1,5%	17	25,0%	50	73,5%

Az állás keresők iskolai végzettségét tekintve Tevelre az országos helyzetnél jobb arányok jellemzőek, hiszen a munkanélküliek közül csak 1-2 % azoknak a száma, akinek még 8 általános iskolai végzettségük sincsen meg.

c) közfoglalkoztatás

A település lakosságához képest arányaiban kevés ember vesz részt a közfoglalkoztatásban. Sajnos a munkaügyi központ egyre kevesebb embert tud biztosítani a településnek a közfoglalkoztatási program keretében, mert a Völgységben sok az apró település és így a biztosítható létszámok más települések miatt elaprózódnak.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka-napokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon
Legközelebbi centrum	15	8	27	0
Megye-székhely	35	15	41	0
Főváros	120	0	180	0

A településen élők a munkába járás szempontjából hátrányos helyzetben vannak, mert az itt élők a városok vonzáskörzetétől távol esnek. A helyzetet nehezíti, hogy a településnek vasút állomása nincsen és a vonatra történő átszállásokhoz a Volán nem mindig tudja a buszjáratokat igazítani. A fenti táblázatból látható a városok elérési ideje és a buszjáratok száma. A megyeszékhelyre közlekedő járatoknál a táblázat kitöltése során csak a közvetlen járatokat vettük figyelembe a VOLÁN statisztikai adatai alapján. Az utazási időnél sajnos nem kapunk pontos képet a munkahely és a lakás közötti elérhetőség tekintetében, mert azok a városon belüli utazási időt, már nem veszik figyelembe.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programokról Tevel község területén jelenleg nincsen tudomásunk. A Munkaügyi Központ folyamatosan induló Start munka programjaival segíti a fiatalok elhelyezkedését. Valamint további fiatalokat is érintő programok, képzések a következő pontban részletesen is ismertetésre kerülnek.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Tevél területileg a Tolna Megyei Kormányhivatal Bonyhádi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségéhez tartozik. Az álláskereső az első segítséget itt kapják meg. Hátrányosan érinti a település lakosságát, hogy a kirendeltség 15 km-re található a településtől. A munkaügyi központok feladata:

„A munkaügyi központok és kirendeltségek szakemberei nyilvántartásba veszik az álláskeresőket, ellátják egyebek között az álláskereső járadékával valamint az álláskereső segélyével kapcsolatos feladatokat. Munkaközvetítést, tanácsadást végeznek, fogadják a munkaerőigényekre vonatkozó bejelentéseket, információt nyújtanak és gondoskodnak a támogatási és szolgáltatási rendszer működtetéséről. A szervezet munkavállalási tanácsadói ingyenes humánszolgáltatásként segítenek a pályatervezésben és munkakeresésben. A munkaközvetítés mellett álláskeresői technikák oktatásával és személyre szóló tanácsadással is támogatják az álláskeresőket, az új vállalkozások elindítását tervezőket, valamint felzárkóztató képzéseket is szerveznek a hátrányos helyzetű álláskeresőknél.”

(<http://www.kormanyhivatal.hu/hu/szakigazgatasi-szervek/munkaugyi-kozpont>)

A településen mikro körzetében Lengyelen működik VM DASZK SZAKKÉPZŐ ISKOLA Apponyi Sándor Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, amely folyamatosan indít mezőgazdasági képzéseket. Folyamatosan indulnak az aranykalászos gazda, mezőgazdasági erő- és munkagépszerelő és mezőgazdasági vállalkozó képzéseik, de ezeket csak azok tudják jól kihasználni, akiknek a családja mezőgazdasággal foglalkozik családi vállalkozás keretében.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A települési Önkormányzat saját fenntartású intézményeiben jelenleg nem foglalkoztat mélyszegénységben élőket és romákat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

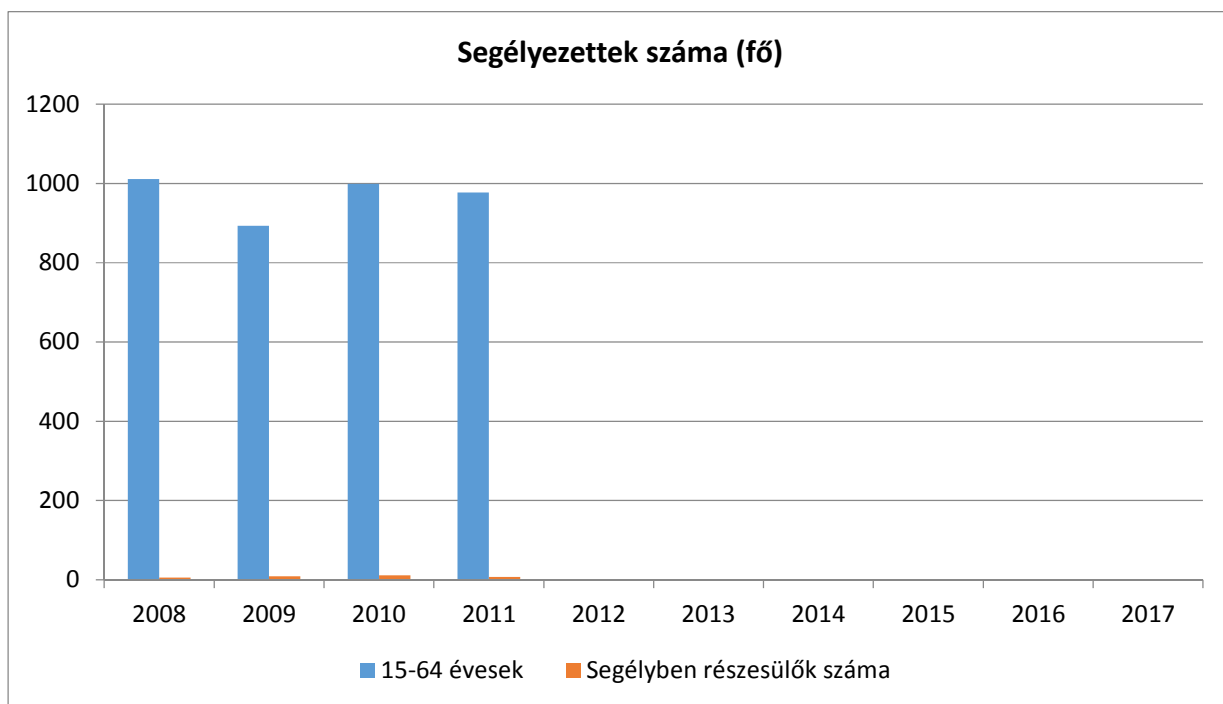
Hátrányos helyzetű megkülönböztetésről a közfoglalkoztatás területéről Tevel községben nincsen tudomásunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a településen betartja.

Az aktív korúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást (RÁT) felváltotta a bérpótló juttatás, amelynek feltételei több helyen is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a bérpótló juttatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak kétfévente. A két felülvizsgálat között eltelt időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell igazolnia, olyan módon, hogy az igazolható legyen a felülvizsgálatkor.

Az önkormányzat lehetőségeihez mérten megpróbálja segíteni a rászoruló családokat. Az adható támogatásokról mindenkit egyformán tájékoztat és bírál el. A közfoglalkoztatás keretében igyekszik minél több embert alkalmazni, hogy a RÁT mindenkinek megjárjon, s legalább ez a minimális jövedelem folyamatos legyen az érintettek részére. Ezzel együtt igyekszik a vállalkozókat is meggyőzni arról, hogy szezonális munkában jelentsék be az ott dolgozókat. Az Önkormányzat folyamatosan természetbeni juttatásokkal is igyekszik a rászoruló családokat segíteni.

A táblázatból látható, hogy a 15-64 év közöttiek számából a segélyezettek (álláskeresői segély) száma kevés évente a vizsgált korosztály 1 %-át teszi ki.

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	75	16	21,3%
2009	95	35	36,8%
2010	70	14	20,0%
2011	68	15	22,1%

A táblázatból jól látható, hogy a nyilvántartók álláskeresőknek évente 20-36,8 %-a jogosult álláskeresői járadékra.

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)	
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában
2008	2	0,2	n.a.	n.a.
2009	5	0,5	50	52,6
2010	3	0,3	46	65,7
2011	2	0,2	40	58,8
2012	1	0,1	35	49,3

A településen a rendszeres szociális segélyben részesülők száma a település összlakosságához képest kevés. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást viszont a munkanélküliek nagy százaléka kapja folyamatosan, ami azt bizonyítja, hogy a munka nélkül maradt embereknek nehéz újból elhelyezkedniük.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Tevel területén 569 lakás van a 2012-es Statisztikai adatok szerint. A település utcái rendezettek, majdnem mindenhol egymással párhuzamosan haladnak a domborzati viszonyokat követve. A település szerkezetére a hagyományos falusias lakókörnyezet jellemző. A településen lévő lakások lakhatóak, állapota mindegyiknek elfogadható.

a) bérlakás-állomány

Tevelen nincsen bérlakás állomány.

b) szociális lakhatás

Tevelen nincsen szociális lakás állomány. A szociálisan rászoruló családokat egy évre az „Árvácska” Családok Átmeneti Otthonában szokták elhelyezni, ahol életvezetési tanácsokkal is ellátják őket a helyzetük rendezésének segítésére.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Tevel község területén lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincsen.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A településen elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek és hajléktalanság nincsen jelen.

e) lakhatást segítő támogatások

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma
2008	36
2009	45
2010	51
2011	78
2012	80

Az Önkormányzat minden igénylőnek, aki megfelel a szabályozásnak, lakásfenntartási támogatást biztosít.

A táblázat is jól mutatja, hogy a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma folyamatosan növekszik, 2008-ban 36 fő, 2009-ben 45 fő, 2010-ben 51 fő és 2011-ben már 78 fő és 2012-ben pedig már 80 fő részesült ebben a támogatási formában. Az Önkormányzat adósság csökkentési támogatásokat nem folyósít.

f) eladósodottság

A Tevelre az eladósodottság nem jellemző.

A községből viszont az E-ON-on keresztül egyre többen tartoznak a védendő fogyasztók közé.

A védendő fogyasztók a 2007. évi LXXXVI. Villamos energia törvény értelmében a szociálisan rászoruló és fogyatékkal élő ügyfelek a következő árengedményt nem jelentő, szolgáltatáshoz kapcsolódó kedvezmények közül választhatnak.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A lakások nagy része a település belterületén található. Külön elszigetelt település rész nincsen. Tevelhez két külterületi lakás állomány tartozik. Ezek a lakások között mellett találhatóak és buszmegálló van a közelükben. Az ott élők áram- és víz ellátása biztosított és a naponta járó mozgóbolt is az ott lakók igényeit

szolgálja. Megjegyzem, hogy külterületen található lakások lakóit semmi féle hátrányos megkülönböztetés nem éri és az általuk lakott területre nem tartozik más elbírálás alá, mint a belterületen lévő ingatlanok.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Tevel község területén nincsenek kialakult telepek, szegregátumok. Új telep és szegregátum kialakítását a település szerkezeti terv nem engedélyezi.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A lakókörnyezeten belül Tevelen nem található szegregátum.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A lakókörnyezeten belül Tevelen nem található szegregátum.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Új telep és szegregátum kialakítását a település szerkezeti terv nem engedélyezi.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen házi orvos van. Az orvos csak helyben teljesít szolgálatot. Tevelen heti 5 nap van orvosi rendelés. Az orvosi ügyelet 24 órán keresztül biztosított az itt élők számára. A gyerekorvos havi egy alkalommal rendel helyben, a többi napokon a házi orvos látja el a gyerekeket is.

A védőnő heti 3 nap található Tevelen a szülőknek a gyerekek orvosi és védőnői ellátása megfelel az eddigi gyakorlat szerint. Szakorvosi ellátás Bonyhádon és Szekszárdon vehető igénybe. A két legközelebb eső kórház Dombóvár és Szekszárd. A település az orvosi ügyeletet társulásban végzi Bonyhád Városi Kórházánál működő orvosi ügyelettel.

Fogorvos helyben rendel hetente 4 nap.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szükséges egészségügyi szűrésekben az ÁNTSZ és a védőnő segít oly módon, hogy azokra a helyi lakosokat figyelmezteti, fontosságukra felhívja a figyelmet. Évente helyben tüdőszűrés és méhnyakrák szűrés történik. A Vöröskereszt évi 2 alkalommal tart véradást a településen. Ilyenkor javasolják a lakosságnak a részvételt, mert a vérvételt egy átfogó orvosi vizsgálat előzi meg, melyből lappangó betegségek kiszűrhetők. A véradás előtti orvosi vizsgálat mindenki számára ingyenes. A véradás így tehát mind két fél számára hasznos.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A rászorulóknak kiszervezéssel gyógytornászi és logopédiai ellátás biztosított. A szolgáltatások az iskolában és a bonyhádi kórházban érhetőek el. Utazás esetén a települési kisbusszal a rászoruló személy szállítását megoldják.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben résztvevőink a helyi Általános Iskola konyhájáról kapnak ebédet. A konyhán figyelembe veszik a gyerekek és idősek igényeit a menü összeállításakor. A felhasznált alapanyagok egy részét megpróbálják helyi termelőktől beszerezni, ezzel is elősegítve a munkanélküliség növekedését. Jelenleg Tevelen a nyugdíjasok közül a közétkeztetést senki nem veszi igénybe, a gyerekek viszont azt igen nagy számban veszik igénybe, hiszen a más településről az általános iskolába bejáró tanulók szinte mind igénybe veszik az étkezés lehetőségét. A közétkeztetésben résztvevők száma 160-180 fő között mozog évente.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Tevelen van helyi sportegyesület, mely a futball csapat működtetését tartja a legfontosabb feladatának. A sportpálya karbantartása folyamatos, amit bárki igénybe vehet. További sportolási lehetőségekre az iskola Torna terme ad lehetőséget ahol a helyi kézilabda csapat is tart folyamatos edzéseket. A tornateremben minden héten kétszer a településen élő asszonyok is találkoznak, akik asszonytornával és Zumbázással (Kolumbiából származó, könnyen elsajátítható, latin ritmusokra épülő tánc, mely fitness program is egyben) elégítik ki a mozgásigényüket.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Személyes gondoskodás keretében házi segítségnyújtást vehetnek igénybe az itt élők, akiket a Bonyhádi Szociális Gondozási Központ által foglalkoztatott szakápoló lát el otthonukban. Amennyiben az egy fő kevés a feladatok ellátására, úgy további ápoló személyzet biztosítása is megoldott. A Szociális Gondozási Központ abban az esetben még további személyek megbízását vállalja a településről a feladatok elvégzésére.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Településünkön hátrányos megkülönböztetésről nincsen tudomásunk e szolgáltatások területén.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az egészségügyi szolgáltatás területéről a házi orvos a rászorulókat otthonukban felkeresi, így a súlyosabb betegeket mentesíti a fárasztó utazástól és a várakozástól.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Tevelen a lakossági közélet igen aktív, ami a sokféle érdeklődést mutató civil csoportoknak nagyban köszönhető. Ezen a településen nem nagyon találni olyan embert, aki az érdeklődési körében helyben ne találna valamilyen elfoglaltságot.

a) közösségi élet színterei, fórumai

A helyi közélet főbb színterei a Művelődési házban, a sportpályán és az általános iskolában találhatóak. Ezek mellett a fő helyszínek mellett az egyes csoportoknak még saját klub helységeik is vannak a település különböző területein.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Tevelen etnikai ellentétekből fakadó konfliktusok nincsenek. A településre jellemző a különböző etnikai csoportok rendezvényeken (gyereknapi, falunapi) történő együttműködése is.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Tevelre jellemző a helyi szolidaritás, mely főleg a gyerekeket érintő adományozás keretében nyilvánul meg. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a települési gyereknapi alkalmával egyforma támogatásban részesít minden helyi gyereket és támogatásával segíti a helyi gyerekek iskolakezdését is. Az Önkormányzat támogatásban részesít minden közép- és felsőfokú oktatási intézménybe tovább tanuló diákokot.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Roma nemzetiségi Önkormányzat annak ellenére működik a településen, hogy az itt élő romák száma igen alacsony, hiszen 2001-ben 6 fő vallotta annak magát a népszámláláskor. Az esélyegyenlőségi program elkészítésekor a 2011. évi népszámlálási adatok még nem kerültek nyilvánosságra.

A Teveli Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak jó a kapcsolata a települési Önkormányzattal. Munkájával folyamatosan segíti a település mélyszegénységben élő és roma lakosságát. Segíti az Önkormányzat munkáját a gyereknapi, falunapi és karácsonyi programok szervezésekor is.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása. Képzési lehetőségek propagálása
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül öröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Az érintettek tájékoztatása a lehetőségeikről.
Mezőgazdasági vállalkozások fejletlensége	Hűtőházak, tároló helysége és feldolgozó üzemek létesítése Képzési lehetőségek keresése, a múlt tapasztalatainak felkutatása (beszélgetések az idősekkel a régi befőzési, aszalási, tartósítási módszerekről).

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)
2001	267
2008	185
2009	179
2010	170
2011	158
2012	156

A mellékelt táblázatból is jól látható, hogy a településen élő 14 év alattiak száma évről-évre folyamatosan csökken. Sajnos ez a csökkenés az utóbbi 5 évben sehol nem törik meg. 2001 és 2012 között az érintett korosztály száma 111 fővel csökkent, ami a település méretéhez képest nagy.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	6	0	8
2009	4	0	8
2010	0	0	0
2011	2	0	8

A fenti táblázatból is látható, hogy a településen folyamatosan vannak valamilyen ok miatt védelembe vett és veszélyeztetett gyerekek. Szerencsére más települések adataihoz képest számuk nem túl magas. A védelembe vett gyerekek között fogyatékos nincsen.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	104
2009	101
2010	123
2011	112

A településen élő 0-17 évesek száma a 2011-es évben 209 fő volt, és 112-en részesültek a gyermekvédelmi kedvezményben a településen. Az adatokból így megállapítható, hogy a Tevelen sokan élnek a gyereket nevelő családokból rossz anyagi helyzetben.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A településen élő gyerekek az Önkormányzatnak, a Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak és a Német Nemzetiségi Önkormányzatnak köszönhetően sokféle támogatásban részesülhetnek az év különböző szakaszaiban. A gyerekeket érintő juttatások a következők: gyereknap adomány osztás, ingyenes tankönyv az általános iskolásoknak (mely a vidékről Tevelre járó gyerekek részére is jár), ingyenes füzet csomag biztosítása az általános iskolában tanulóknak, a közép- és felsőfokú intézményekben tanulók részére beiskolázási támogatás fizetése és karácsonyi ajándék osztás.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról meghatározása szerint minden gyerek részesül benne, aki rendszere gyermekvédelmi támogatást kap.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyerekek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem található szegregált lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői szolgálatot társulási megállapodás keretében tartja fent az önkormányzat. A társulás székhelye Tevelen van, a társult települések pedig Lengyel, Závod, Tevel és Mucsfa. A négy településről az iskoláskorú és óvodás korú gyerekekkel együtt 2012-ben 304 főt látott el az egy körzeti védőnő.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekorvos havi 1 alkalommal a településen látja el a szolgálatát, különben Bonyhádon található. A többi napokon a háziorvos látja el a gyerekeket is. A várakozási idejük lecsökkentése érdekében minden rendelés első órájában a gyerekeket fogadja.

A háziorvos akadályoztatása esetén a helyettesítés a településen minden napra megoldott. Az orvosi ügyeleti ellátást a Bonyhádi orvosi ügyelet látja el munkaidőn kívül. Baleset vagy egyéb veszélyhelyzet esetén a bonyhádi mentő állomáshoz tartozik a település, akik Szekszárdra szállítják a betegeket.

A fogorvosi ellátás is körzetesítve van a településen, melynek központja Tevelen található. A fogorvos helyben minden napján rendel, mely rendelési időből egy nap a gyermek fogászati ellátás céljára van fenntartva.

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	10002	117	n.a.
2009	0	10538	142	n.a.
2010	0	10040	178	n.a.
2011	0	9672	157	n.a.

A fenti táblázatból látható, hogy a településen betöltetlen orvosi praxis évek óta nincsen. A háziorvos éves szinten kb. 10000 főt lát el, ami napi szinten 35-40 beteg ellátását jelenti. Ez a szám megegyezik a környező települések háziorvosi praxisán ellátott napi betegek számával.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi- szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Fogyatékos gyerekek ellátása a bonyhádi nevelési tanácsadó segítségével történik, mely évente több alkalommal is látogatást tesz az óvodában a gyerekek vizsgálata és az ott folyó feladatok ellenőrzésére. A

településen egy általános iskola található ahová a helyi gyerekeken kívül több vidéki településről is járnak gyerekek. Az iskolában gyógypedagógus van és a pszichológiai ellátás is megoldott. Az iskolában fejlesztésre és rehabilitációra irányuló nevelést szintén a Bonyhádi Nevelési Tanácsadó irányításával történik, helyben Tevelen. Az óvodában és iskolában a logopédiai ellátás helyben biztosítva van.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyerekek számára óvodai ellátás biztosított a településen, melybe a kicsiket már 2 éves kortól fogadják. Az óvoda nyitva tartása napi 9 óra, mely igény esetén meghosszabbítható. Családi napközivel sajnos a település nem rendelkezik.

A törvény által biztosított gyermekjóléti ellátásokhoz mindenki hozzáfér. Az ellátásokról több csatornán keresztül (védőnő, családsegítő, óvónők, hivatali dolgozók) is tájékoztatják az érintetteket. A tankönyvek minden általános iskolás gyerek számára ingyen járnak, melyekről az általános iskola gondoskodik.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelmi ellátás a településen a Bonyhádi Gyermekjóléti és családsegítő Központ által kötött megállapodás keretében történik. A településen a népesség számához képest kevés a védelemben vett gyermekek száma.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzet esetén a helyben élő körzeti megbízott könnyen elérhető. Személy- és rendvédelmi szempontból a bonyhádi rendőrkapitányság illetékességi területéhez tartozik a település, melynek körzeti megbízottja több települést lát el. Szükség esetén a legközelebbi anyaatthon helyben található, ahová éjjel-nappal várják a problémákkal küzdőket és rászorultság esetén az ország egész területéről fogadják a bajba jutott családokat.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A szabadidős programokat elsősorban a helyi Művelődési Ház biztosítja a településen élők részére, mely a helyi igényekhez igazodva nyitva. A legalább havi rendszerességgel lévő programjaik a következők: hagyományőrző csoport próbái, mezőgazdasági tanácsadás és – ügyintézés, zumba, asszonytorna, kultúrházi esték. Az iskola épületében található továbbá a helyi könyvtár, amelyek a gyerekek körében igen népszerű. Sportolási lehetőséget a helyi futballpálya biztosít az érdeklődők számára. A gyerekek legkedveltebb szabadidős helyszíne pedig a játszótér.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyerekek az iskolában és óvodában részesülnek étkeztetésben, ami az általános iskola konyhájáról történik. A gyermekvédelmi kedvezményben részesülők évente kétszer pénzügyi támogatást kapnak a gyerekek étkezésének biztosítására. Ingyenes tankönyv ellátás az általános iskolákban mindenki számára megoldott.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A településen élő gyermekek szempontjából hátrányos megkülönböztetésről az Önkormányzatnak nincsen tudomása.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Tevelen az iskolás korosztályt ingyenes tankönyvosztással, füzetek megvásárlásával és iskolakezdési támogatással igyekeznek támogatni. Az önkormányzat folyamatosan részt vesz a Bursa Hungarica pályázatokban és az Arany János programban résztvevőket is igyekszik támogatni.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvodában folyamatosan vannak jelen hátrányos és halmozottan hátrányos gyerekek, akiknek a száma az évek folyamán lassan növekszik is. Az óvodai hiányzások okairól sajnos nem rendelkezünk adatokkal, így az érintett tanulók hiányzásairól sem lehet tudni. A sajátos nevelési igényű gyerekeket a több éves tapasztalattal rendelkező óvónők jól ellátják, így az óvodában jól működik az integrált nevelés rendszere. A gyerekek ellátásában a Bonyhádi Nevelési Központ munkatársai segítik az óvónőket. 2012 óta logopédiai ellátásban, helyben részesülhetnek az érintett gyerekek.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	44	2	45	1	44	0
2009	42	2	45	1	36	0
2010	38	2	45	1	38	0
2011	34	2	45	1	34	0
2012	33	2	45	1	33	0

A táblázatból jól látható, hogy a Teveli Szivárvány Óvodában folyamatosan két csoport működik. Sajnos az óvodába beírt gyerekek száma viszont évente folyamatosan fogy. Az óvodában külön gyógypedagógiai csoport nincsen. A hátrányos helyzetű gyerekek számáról sajnos nincsenek adataink.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A helyi óvodában sajnos gyógypedagógus és pszichológus helyben nem található. Ezeknek a szolgáltatásoknak az igénybe vétele a Bonyhádi Nevelési Tanácsadó segítségével történik az a) pontban leírtak szerint.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az óvodában a gyerekek között hátrányos megkülönböztetés nem történt. A teveli gyerekek által látogatott oktatási és nevelési intézményekben szegregáció kialakulásáról az Önkormányzatnak nincsen tudomása.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A Teveli gyerekek esetében az oktatási intézmények közötti különbséget nem tudjuk vizsgálni, mert a településen csak egy általános iskola működik és a gyermekek más településre történő beiskolázása nem jellemző.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A településen a hátrányos helyzetű tanulók az iskolai oktatás során folyamatos támogatásokban (füzet osztás, iskolakezdési támogatás) részesülnek.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése.

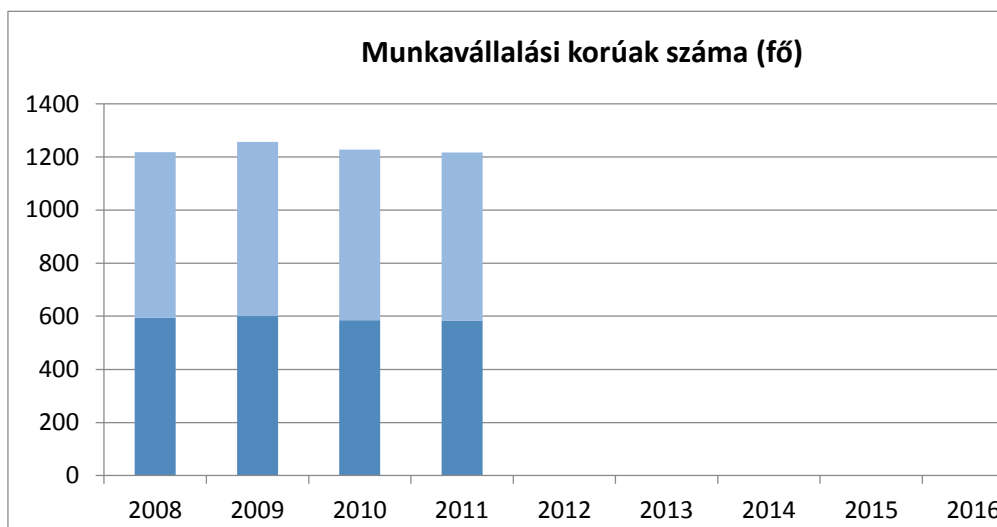
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Önkormányzat előtt ismertek a nőket érintő problémák: családon belüli erőszak, leterheltség. Az Önkormányzat előtt a veszélyeztetés területéről kirívó eset nem ismert. Bár mindenki tudja, hogy a nők milyen kiszolgáltatottak, szerencsére a településünkre nem jellemző a nők kiszolgáltatottsága sem otthon, sem a munkahelyen.

A népesség vizsgálata során megállapítható, hogy a nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. Az állandó népességen belül a nők aránya a vizsgált időszakban 51 %, így magasabb, mint a férfiaké.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A fenti táblázatból látható, hogy a településen az aktív korú nők nagyobb számban vannak jelen, mint a férfiak. Sajnos ez az arány a munkanélküliek tekintetében is megmarad. Mivel a település nagy részén mezőgazdasági termeléssel foglalkoznak, ezért ott az alacsony iskolai végzettségűek is el tudnak helyezkedni. Egyes mezőgazdasági idénymunkáknál (gyümölcsválogatás és feldolgozás) pedig kifejezetten a női kezek ügyességét keresik a gazdák. A problémát itt inkább a munkák idényjellegűsége jelenti. Erre is megoldás lehet a megtermelt javak helyi feldolgozása és tárolása,

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A munkaügyi központ által helyben indított eddigi képzéseken is egyenlő eséllyel vehettek részt a nők. Jelenleg foglalkoztatást és képzést segítő programról a településen nincsen tudomása az Önkormányzatnak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A mezőgazdasági munka jelenléte miatt az itt élő nők elhelyezkedései jók, mert a mezőgazdasági alapmunkák (kapálás, szedés, válogatás) könnyen tanulhatóak, ezért külön iskolai végzettséget nem igényelnek.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

E területen sem tapasztaltunk a településünkön hátrányos megkülönböztetést.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát t

A Teveli Szivárvány óvoda család barát, hiszen nyitva tartásánál igyekszik, maximálisan szemelőt tartani a szülők és a családok sajátos igényeit. Az óvoda személyi feltételi jók, hiszen a két működő óvodás csoportra óvónő és egy dajka jut. Az Óvodában, az utóbbi időben férőhely hiány miatt elutasított gyerek nem volt. Mivel a településen nincsen sem bölcsőde, sem családi napközi, ezért az óvoda férőhelyi úgy lettek kialakítva, hogy ott már a bölcsődés korú gyerekeket is ellehessen helyezni.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő székhelye Tevelen található. A védőnői ellátás heti 1 fogadó nappal helyben biztosított, de probléma esetén a védőnő más napokon is ellátogat az érintett családokhoz. A helyben történő családok ellátása mellett, a többi napokon a társult településeken tart fogadó órát és látja el az iskolai védőnői feladatokat is.

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	34	34
2009	1	35	35
2010	1	44	44
2011	1	46	46
2012	1	45	45

A fenti táblázat a védőnő leterheltségét mutatja Tevelen. A táblázat csak a helyben élő gyerekek adatit tartalmazza, és nem mutatja ki a védőnőre a társulási feladat ellátás keretében jutó teljes gyerek létszámot.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Családon belüli erőszak egyszer sem volt az elmúlt 5 évben. A statisztikai adatoktól eltérő esetekről nincs az Önkormányzatnak tudomása.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Családon belüli erőszak esetén, a rendőrségen és a családgyógyozzó központ munkatársain keresztül a bajba került személyek a helyben működő Árvácska *Családok Átmeneti Otthonában* bármikor biztonságot lelhetnek, legalább a veszélyhelyzet rendeződéséig. Az Otthon folyamatosan telt házzal működik. Jelenleg 12 lakója van.

„A Családok Átmeneti Otthonának működési célja:

Az otthontalanná vált szülő számára a gyermekével együttes lakhatás és szükség szerinti további ellátás biztosítása. Indokolt esetben alkalmanként pl. népkonyhai ellátás, ruhasegély, élelmiszercsomag, utazási támogatás. Lakóink ingyenesen igénybe vehetik a jogi és pszichológiai tanácsadást, ami hetente áll a kliensek rendelkezésére. Az átmeneti otthon céljának tekinti a gyermekek testi, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítését. Segítségnyújt a szülőknek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez. Közreműködik a család otthontalanságának megszüntetésében, helyzetének, lakhatásának rendezésében a 1997. évi XXXI. tv. 51. § (1) és (2) bekezdés a), b) és c) pontja alapján.

Intézmény feladata:

Biztosítja a szülő számára a gyermekével együtt lakhatást és a szükség szerinti további ellátást,

- segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez,
- közreműködik a család otthontalanságának megszüntetésében, helyzetének rendezésében.

Intézmény férőhelyszáma: 12 fő”

„ÁRVÁCSKA” Családok Átmeneti Otthona , Szakmai Programja

Az Otthonban a bajba került családok egy évig tartózkodhatnak, mely szükség esetén fél évvel meghosszabbítható.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Tevelen a nőknek nagyon kevés szerep jut a helyi közéletből. A település polgármester asszonnyal rendelkezik ugyan, de rajta kívül civil szerveződések közül is csak a Német Kórus vezetője nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalataink szerint akárcsak máshol, a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt, mert aktív korukban a család ellátása volt a kizárólagos feladatuk.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése, ahol a nők megbeszélhetik a problémáikat. Kézműves kör fejlesztése. Zöldterületek, közparkok folyamatos rendben tartása, amik találkozási helyszínül szolgálhatnak jó időben a kisgyermekes anyáknak.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A 2012-es év az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve volt. A kezdeményezéssel arra akarták a figyelmet felhívni, hogy Európában minden eddiginél hosszabb ideig élnek az emberek, és idősebb éveiket is egészségesebben töltik, mint korábban és milyen lehetőségek rejt számukra a környezetük.

Az aktív idős kor lehetőséget ad az idős embereknek arra, hogy munkában maradjanak, tudásukat továbbadják, és tevékeny szerepet töltsenek be a társadalomban, így minél egészségesebben és boldogabban, teljesebben éljenek. A tevékeny öregkor fontos a nemzedékek közötti szolidaritás fenntartásában is, mert társadalmunkban egyre több az idős ember.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tevelen, is mint a legtöbb magyarországi településen a lakosság sajnos elöregedő félben van. Az idősök a településen egyre nagyobb számban vannak jelen. A hozzátartozóik több esetben már máshol élnek, vagy a vidéki munkavállalás miatt nehezen tudják az idősök ellátását biztosítani. Anyagi helyzetük az évek folyamán folyamatosan romlik. A nyugdíjak mértéke nem követik a megnövekvő gyógyszerkiadásokat és az inflációt. A településen a nyugdíjasok foglalkoztatása nem jellemző. Sokan a saját mezőgazdaságukban (háztáji) töltik el szívesen nyugdíjas napjaikat. Az itt megtermelt javak kisegítik őket a romló anyagi helyzetükből. Az idei évben az Önkormányzat csatlakozott a TÁMOP 2.1.2 –es programhoz, mely keretében jelenleg angol nyelvtanfolyam van a településen. A szabadidős programokból a helyi nyugdíjas klub sok lehetőséget biztosít az idősöknek, de a település egyéb rendezvényein (farsang, anyák napja, gyereknap, falunap, idősök napja, falu karácsony) is szép számmal vesznek részt időskorú személyek. Az egyházi élet aktív a településen.

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	231	320	551
2009	227	306	533
2010	219	301	520
2011	220	291	511

A fenti táblázatból látható, hogy a nyugdíjasok száma folyamatosan csökken a vizsgált időszakban, a nők folyamatosan jóval nagyobb számban vannak jelen, mint férfitársaik. Fontos tudni, hogy a nyugdíjszerű ellátásokban részesülők nem feltétlenül az 60 év feletti idős emberek számára kerülnek folyósításra. A 2011-es évbe 367 fő 60 év feletti ember élt a településen, míg nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban 511 fő részesült valamilyen jogcím keretében.

Magyarországon jelenleg a következő nyugdíjszerű ellátások kerülnek folyósításra: árvaellátás, átmeneti járadék, baleseti hozzátartozói nyugellátások, baleseti rokkantsági nyugellátás, bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, bányász nyugdíj, művészeti tevékenység alapján öregségi nyugdíjra jogosultak, korengedményes öregségi nyugdíj, országgyűlési képviselők öregségi nyugdíja, öregségi nyugellátás, özvegyi járadék, özvegyi nyugellátás, polgármesterek kedvezményes öregségi nyugdíja és közszolgálati járadéka, rehabilitációs járadék, rendszeres szociális járadék, rokkantsági járadék, rokkantsági nyugellátás és a szülői nyugdíj.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, amit sok esetben a vidéki életmódnak köszönhetően a ház körül adódó lehetőségekből oldanak meg (gyümölcsstermelés, zöldségtermesztés, állattartás). Az elhelyezkedési esély, a munkaerő-piacon kevés, inkább csak a speciális tudással rendelkezők élhetnek vele.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A településen a nyugdíjasok foglalkoztatása nem jellemző. Sokan a saját mezőgazdaságukban (háztáji) töltik el szívesen nyugdíjas napjaikat. Az itt megtermelt javak kisegítik őket a romló anyagi helyzetükből.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az időseknek is van lehetősége a TÁMOP 2.1.2-es program keretében induló angol nyelvtanfolyamon. A program keretében érdeklődés esetén számítógépes tanfolyam biztosítására is van lehetőség, aminek helyszíne lehet a könyvtár ahová most került beszerzésre 12 db új számítógép. Az időseket érintő tapasztalatok alapján a kezdetekben idegenkedve fogadják az új kor adta lehetőségeket, de később annál szívesebben élnek a használatával, így bízunk abban, hogy a most be szerzett számítógépek felkeltik érdeklődésüket és mernek vállalkozni egy tanfolyam elvégzésére is.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Önkormányzat az időseket érintő problémák területeiről hátrányos megkülönböztetésről nem értesült.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás jó. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy településen élők számára biztosítottak. A kor alapján az időskorúak részére további szolgáltatások is elérhetőek, amelyet az Önkormányzat a Bonyhádi Gondozási Központtal kötött megállapodás keretében lát el, így az az idősek számára biztosított a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás és a jelző rendszer használata is.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A házi orvos hetente ötször rendel a településen. Az idősek ellátásában a munkáját egy védőnő és egy ápolónő is segíti. Azokat az időseket, akik a rendelésen nem tudnak megjelenni a házi orvos rendszeresen otthonukban is felkeresi. A településen gyógyszertár működik, így a gyógyszer ellátás helyben mindenki számára biztosítva van.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szabadidős programokból a helyi nyugdíjas klub sok lehetőséget biztosít az időseknek, de a település egyéb rendezvényein (farsang, anyák napja, gyereknap, falunap, idősek napja, falu karácsony) is szép számmal vesznek részt időskorú személyek. Az egyházi élet az utóbbi években sok változáson ment keresztül a Pécsi Egyház Megyében szerencsére ez a Tevelen élőket nem érinti hátrányosan. A Tevelen sok civil szervezet működik, melyek tagságában a nyugdíjasok jelen léte nagy.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságáról Tevelen nem rendelkezünk róla pontos adatokkal. Azonban egy új iskolai fejlesztésnek köszönhetően 2013-tól a könyvtárban 12 új számítógép került, így remélhetőleg a jövőben a Tevelen élőknek módjuk lesz számítógépes és informatikai ismereteik fejlesztésére, elsajátítására.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időseket érintő helyi szabadidős programokról a nyugdíjas klub gondoskodik. Minden évben egy munkatervet készítenek, melyben igen sok program szerepel pl.: színházlátogatás, kirándulások, egészségügyi előadások. A programok fontosak az itt élők számára, hiszen ezek segítenek megőrizni fiatalos lendületüket, összetartozás érzését biztosítják a számukra és közösségformáló szereppel is rendelkeznek. A programokon lehetőséget biztosítanak a kulturált szórakozási lehetőségekre és segítik őket olyan rendezvényekre is eljutni, a melyek helyben már nem elérhetőek pl. színházlátogatások, múzeum látogatás, fürdés.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya, ami az érintettek teljes bezárkózásához vezethet.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Informatikai ismeretek teljes vagy részleges hiánya	Helyi számítógép használati és Internet használati tanfolyamok tartása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember élt Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. Az 1990. évi népszámláláshoz képest a fogyatékos emberek létszáma és aránya jelentősen emelkedett.

A következő fogyatékosstípus léteznek: mozgáskorlátozottak, látássérültek, értelmi fogyatékosok, hallássérültek és egyéb típus, mely személyek az előzőek egyikébe sem sorolhatóak. A fogyatékos népességben belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Településünkön a fogyatékossgal élő személyek különböző területéről vannak jelen viszont emberek kisebb-nagyobb sérülésekkel. A településen élők ezeket a személyeket megfelelően segítik a minden napi életük során. A település közintézményei nem vagy csak részben akadálymentesítettek. A fogyatékosok számára kevés a helyi munkalehetőség. Az önálló életvitelükhöz folyamatosan kapnak segítséget családjuktól és a családsegítő központ munkatársaitól. Az Önkormányzatnak jó a kapcsolata a bonyhádi mozgáskorlátozott egyesülettel, amely az itt élőket folyamatosan segíti problémáik megoldásában. Fogyatékosok ellátására

alkalmas nappali intézménnyel az Önkormányzat sajnos nem rendelkezik, ellátásukat megállapodás keretében a bonyhádi Szociális Alapszolgáltatási Központként működő Gondozási Központ biztosítja. Az Önkormányzat, lehetőségeihez mérten, minden támogatást megad az érintetteknek pl.: parkolási igazolvány, ápolási díj a hozzá tartozónak, közgyógyellátási igazolvány. 2013. január 1-től a részükre folyósított juttatások elbírálásáról már sok esetben a Bonyhádi Járási Hivatal dönt.

év	megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek ellátásaiban részesülők száma
2008	161
2009	146
2010	142
2011	139

A táblából jól látható, hogy a településen élők kb. 10 %-a rendelkezik valamilyen fogyatékossgal.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékosok számára kevés a helyi munkalehetőség. Az Önkormányzat csak egy Civil szervezet által alkalmazott súlyos mozgáskorlátozottról rendelkezik pontos adattal, aki munkáját távmunka formájában otthonából látja el már több mint 10 éve.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területéről semmilyen hátrányos megkülönböztetésről nincsen az Önkormányzatnak tudomása.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az önálló életvitelükhöz folyamatosan kapnak segítséget családjuktól és a családsegítő központ munkatársaitól. Az Önkormányzatnak jó a kapcsolata a Bonyhádi Mozgáskorlátozott Egyesülettel, amely az itt élőket folyamatosan segíti problémáik megoldásában. Fogyatékosok ellátására alkalmas nappali intézménnyel az Önkormányzat sajnos nem rendelkezik, ellátásukat megállapodás keretében a bonyhádi Szociális Alapszolgáltatási Központként működő Gondozási Központ biztosítja, melynek szolgáltatásainak elérését az Önkormányzat saját kisbuszával biztosítja az érintettek számára.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az Önkormányzat, lehetőségeihez mérten, minden támogatást megad az érintetteknek pl.: parkolási igazolvány, ápolási díj a hozzá tartozónak, közgyógyellátási igazolvány. 2013. január 1-től a részükre folyósított juttatások elbírálásáról már sok esetben a Bonyhádi Járási Hivatal dönt. Tevelen 2012-ben 68 fő részére fizettek közlekedési támogatást.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre, amely jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. A fogyatékos személynek, családtagjainak, segítőinek biztosítani kell a hozzáférés lehetőségét a közérdekű és a fogyatékosokat megillető jogokkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos

információkhoz. Hozzáférhető az információ akkor, ha azt a fogyatékos személy érzékelheti, és az biztosítja számára a megfelelő értelmezés lehetőségét. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor. A fogyatékos személy számára (figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit) biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az Önkormányzati épületek akadálymentessége sajnos hiányos. A legnagyobb mértékben az Önkormányzati Hivatal van akadály mentesítve, de ott is csak a mozgáskorlátozottság területét érinti az akadálymentesítés.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége a településen nagyon hiányos.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Tevelen az Önkormányzati Hivatal, az ÁRVÁCSKA Családok Átmeneti Otthona mozgáskorlátozottság szempontjából akadálymentesített. A Művelődési Ház most kerül felújításra. A felújítással egy időben az akadálymentesítést is szeretné az Önkormányzat elvégezni.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés, járdák, parkok sajnos még nincsenek mindenhol akadály mentesítve a településen, ezeknek a területeknek az akadálymentesítése folyamatosan zajlik a felújításuk során.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások közül helyben a házi segítségnyújtás érhető el. A Bonyhádi Gondozási Központtal kötött megállapodásnak köszönhetően az érintettek a fogyatékosok számára fent tartott nappali intézményben foglalkoztatva vannak, ahová az érintettek eljutását az Önkormányzat saját kisbuszával biztosítani tudja.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkriminációról sajnos e területről nem érkezett tudomásunk.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A településen nem rendelkeznek megfelelő adatokkal a helyi fogyatékosokról	Adatbázis létrehozása
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nagyon hiányos.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.

Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
--	---

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Tevelen a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain.

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Tevelen közfeladatot csak a helyi Önkormányzat lát el. Azokat a kötelező feladatait, amelyeket Önerőből nem tud elvégezni, társulási megállapodások keretében teszi elérhetővé a helyi lakosság számára. Társulási megállapodások keretében biztosított feladatai a következők:

- házi segítségnyújtás,
- orvosi ügyelet,
- védőnői szolgálat,
- szociális és gyermek jóléti szolgáltatások,

A településen több helyi civil szervezet és csoport is működik, melyek a következők:

- Székely Hagyományőrző Csoport,
- Német Nemzetiségi Klub,
- Teveli fiatalok Egyesülete
- Tűzoltó Egyesület
- Német kórus
- Ódányi Hubertusz Vadásztársaság
- Tevel Községért Alapítvány
- Teveli Polgárőr Egyesület
- Idősek Klubja és a
- MEDOSZ SE

A szervezetekről pontos adatokkal az Önkormányzat jelenleg nem rendelkezik. Az általuk végzett feladatok ellátása a nevükből megállapítható.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Tevelen a községi Önkormányzat mellett Roma Nemzetiségi Önkormányzat és Német Nemzetiségi Önkormányzat is működik. A három Önkormányzat közötti együttműködés jó. Folyamatosan támogatják egymás programjait és rendezvényeit. Az Önkormányzattól jelenleg egy civil egyesület sem vállal át közfeladatot. A civil szervezetek is aktívan részt vesznek a település életében. A civilek munkájának köszönhetően a településen igen aktív közösségi élet van. Az Önkormányzatok lehetőségeikhez mértén támogatják a civil szervezetek működését.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Esélyegyenlőségi szempontból kiemelt jelentőséggel bíró közoktatási intézményi feladatok, a közoktatási szakszolgálati feladatok, továbbá a gyermekjóléti alapellátás kistérségi szinten kerülnek biztosításra. A kistérségen belül Tevel a Teveli mikro térséghez központja. A társult települések a mikro térségen belül Intézményfenntartó társulást hoztak létre, ami az óvodai és iskolai feladatok ellátására vonatkozik.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Tevelen működő Nemzetiségi Önkormányzatok kiemelt feladatnak tekintik a nemzetiségi csoportjaik érdekérvényesítését és tájékoztatását.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Teveli civil szervezetek többségének vannak olyan tagjai, aki az esélyegyenlőség szempontjai szerint hátrányos helyzetűnek tekinthetők.

Az Idősek Klubja kifejezetten az időseket érintő korosztállyal foglalkozik. Rendszeresen szervez különböző programokat (kirándulás, színházlátogatás, előadások) a Tevelen élő idősek számára.

A Teveli Fiatalok Egyesülete első sorban a gyerekek és fiatalok esély egyenlőségének biztosítása miatt alakult meg, de jelenleg munkája a település összes hátrányos helyzetű csoportját érinti. 2011 óta heti rendszerességgel tartanak előadásokat a művelődési házban, melyekre a környező településeken élőket is szívesen látják. Az előadások témája igen változatos pl.: egészségügyi problémák, történelmi események, művészeti előadások, néprajzi előadások.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A település for-profit szereplői nem vesznek részt esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot kétévente felül kell vizsgálni.

Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába esélyegyenlőségi szakértőt kell bevonni.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliségnek.</p> <p>Mezőgazdasági ismeretek hiánya (főleg a gyümölcsstermesztés és feldolgozás területéről).</p> <p>A hátrányos helyzet generációkon keresztül öröklődik</p>	<p>Közfoglalkoztatás.</p> <p>Mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése</p> <p>Tájékoztató a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról</p>
Gyermekek	<p>A gyerekek számára kevés az iskolán kívüli hasznos elfoglaltságot biztosító program</p>	<p>Gyermek programok</p>
Idősek	<p>Az idősek a besurranó lopások fő célpontjai.</p> <p>Informatikai ismeretek teljes vagy részleges hiánya</p> <p>Az idősek aktivitási lehetőségeinek megtartása</p>	<p>Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítésével.</p> <p>Helyi számítógép használati és Internet használati tanfolyamok tartása</p> <p>Az idősek aktivitási lehetőségeinek megtartása</p>
Nők	<p>A magányérzet kialakulása, családi konfliktusokat is okozhat.</p> <p>Szabadidős programok megtartása, bővítése</p>	<p>Zöldterületek rendben tartása.</p> <p>Szabadidős programok szervezése nőknek</p>
Fogyatékkal élők	<p>A fogyatékos személyekről kevés adattal rendelkezünk.</p> <p>Nincs megfelelő akadálymentesítés.</p> <p>A fogyatékkal élőknek és családtagjaiknak kevés a kapcsolatuk.</p>	<p>Adatgyűjtés</p> <p>Akadálymentesítés.</p> <p>Ingyenes WIFI elérés biztosítása.</p>

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevontak mentorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Közfoglalkoztatás Mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése Tájékoztató a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról	Munkaügyi központ, Képző intézmények, Mezőgazdasági vállalkozások, Családgondozó, Védőnő, Vízmű, Önkormányzat Felelős: Polgármester, Jegyző
Gyermekek	Gyerek programok szervezése.	Művelődési ház, Iskola, Önkormányzat, Felelősök: polgármester,
Idősek	Az aktivitást megőrző lehetőségek megtartása Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítésével Helyi számítógép használati és Internet használati tanfolyamok tartása	Nyugdíjasok klub, Rendőrség, Könyvtár, Önkormányzat, Felelősök: polgármester,
Nők	Szabadidős programok szervezése nőknek. Zöldterületek rendben tartása.	Családsegítő, Önkormányzat, Művelődési ház Felelős: polgármester
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés. Ingyenes WIFI szolgáltatás a közterületeken. Adatgyűjtés	Önkormányzat, Mozgássérültek Bonyhádi Egyesülete, Könyvtár, Felelős: polgármester, jegyző

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák óvodába és iskolába járnak
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők alapszükségei meglegyenek.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek hasznos szabadidő eltöltését.
Folyamatosan odafigyelünk az idősekre.
Elengedhetetlennek tartjuk a nők terheinek csökkentését.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének a megteremtésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Munkanélküliség nagyobb számban van jelen a mélyszegénységben élőknel és romáknál

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Kevesebb munkanélküli. A településen mélyszegénységben élő családok életkörülményeinek javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	pályázat igénybenyújtás dokumentáció készítése elszámolás
Résztevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31 2014.12.31 2015.12.31 2016.12.31 2017.12.31 2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkanélküliek számának csökkenése a közfoglalkoztatás ideje alatt
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Keves a munkaügyi központnál rendelkezésre álló keret.
Szükséges erőforrások	humán, pénzügyi

Intézkedés címe:	Mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése hűtőházak és feldolgozó helyek kialakításával
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Folyamatos foglalkoztatás hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Hosszú távú foglalkoztatás biztosítása a mezőgazdaságban dolgozók részére.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	lehetőségek keresése Érintet vállalkozók tájékoztatása

Részvevők és felelős	polgármester
Partnerek	Helyi vállalkozók, őstermelők, családi gazdálkodók
Határidő (k) pontokba szedve	2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Vállalkozók nem alkalmaznak folyamatosan továbbra sem dolgozókat.
Szükséges erőforrások	humán

Intézkedés címe:	Tájékoztató a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az érintettek hiányos ismeretei a lehetőségekről
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Nagyobb helyi tájékoztatottság
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Lehetőségek összegyűjtése Az önkormányzat dolgozóinak és érintett intézményeknek a tájékoztatása Érintettek tájékoztatása Támogatási rendszer változásának nyomon
Részvevők és felelős	polgármester, jegyző
Partnerek	Családgondozó, Védőnő
Határidő (k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon),	Az érintettek tájékoztatása javul

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintettek nem élnek a lehetőségeikkel, mely meggyőzéssel csökkenthető
Szükséges erőforrások	humán

Intézkedés címe:	Gyerek programok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyerekeknek kevés az iskolai és óvodán kívüli hasznos szabadidő eltöltésének lehetősége
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A gyerekek részére kézműves foglalkozások tartás kéthetente és nyári tábor szervezése évente
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	pályázati lehetőségek figyelése szervezés lebonyolítás értékelés
Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	Általános iskola, Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	2013.12.31 2014.12.31 2015.12.31 2016.12.31 2017.12.31 2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kézműves foglalkozásokon résztvevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, igényfelmérés a foglalkozások tartalmára
Szükséges erőforrások	humán, pályázati, pénzügyi

Intézkedés címe:	Szabadidős programok szervezése nőknek
------------------	---

Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés a nők számára meglévő szabadidős lehetőség
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A nők szabadidős lehetőségeinek bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rendelkezésre álló lehetőségek felmérése Igények felmérése Érintettek tájékoztatása Programok lebonyolítása
Résztevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő (k) pontokba szedve	2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A megtartott programok és a rajtuk résztvevő nők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, ami csökkenthető a szélesebb körű tájékoztatással és meggyőzéssel.
Szükséges erőforrások	technikai, humán, pályázati

Intézkedés címe:	Zöld területek rendben tartása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nők és gyerekek részére külső szabadidős lehetőségek biztosítása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Zöld területek, parkok és terek rendben tartása, játszótér kialakítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	állapot felmérés pályázat figyelés és lehetőség esetén írás fűnyírás nyertes pályázat esetén játszótérépítés területek folyamatos ellenőrzése és rendben tartása

Részvevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő (k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Közterületek nagyobb kihasználtsága
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pályázati források hiánya, meglévő fűnyírók meghibásodása
Szükséges erőforrások	humán, technika, pályázati, pénzügyi

Intézkedés címe:	Az idősek aktivitási lehetőségeinek megtartása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen élő idősek nem nagyon mozdulnak ki otthonról
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Aktívabb életet élő idősek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Olyan települési rendezvények szervezése, ami az idősek érdekeit is szem előtt tartja.
Részvevők és felelős	polgármester
Partnerek	Idősek klubja, Német Kisebbségi Önkormányzat
Határidő (k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	A rendezvények száma és a résztvevők száma

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, mely igények felmérésével csökkenthető.
Szükséges erőforrások	humán, pályázati, pénzügyi, technikai

Intézkedés címe:	Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítésével
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen élő idősök a besurranó tolvajok célpontjai
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Kis értékű magánszemélyek ellen elkövetett bűncselekmények számának csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	pályázatfigyelés pályázatírás kivitelezés kamera rendszer működtetése
Részvevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő (k) pontokba szedve	2014.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága.	Magán személy elleni bűncselekmények számának csökkenése
Kockázatok. és csökkentésük eszközei	pályázati forrás hiánya
Szükséges erőforrások	humán, pénzügyi, pályázati, technikai

Intézkedés címe:	Helyi számítógép és Internet használati tanfolyamok tartása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Digitális írástudás hiánya

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Minél több idős ember használja ki az új kor adta lehetőségeket (elsősorban a számítógépet és Internetet).
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés tananyag összeállítása tanfolyam lebonyolítása
Résztevők és felelős	polgármester
Partnerek	Idősek klubja, Családgondozó, Könyvtáros
Határidő (k) pontokba szedve	2013.12.31 2014.12.31 2015.12.31 2016.12.31 2017.12.31 2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Javul a településen élő számítógépet és Internetet használni tudók száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya és bátortalanság, ami személyes meggyőzéssel csökkenthető
Szükséges erőforrások	humán, technikai, pénzügyi, pályázati

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékosokról nem rendelkezik az Önkormányzat megfelelő adatokkal
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A településen élő fogyatékkal élők fogyatékoságainak meghatározása további intézkedésekhez
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	adatbázis összeállítása adatgyűjtés bele egyező nyilatkozat kíséretében adatok elemzése

Részvevők és felelős	polgármester
Partnerek	házi orvos, védőnő, házi ápoló, családsegítő
Határidő (k) pontokba szedve	2015.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis elkészülte és vezetése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintettek a beleegyező nyilatkozatot nem írják alá, ezért adataik nem kezelhetők és nem vezethetők. Név és személyes adatok nélküli adatok kihagyásával a kockázat csökkenthető.
Szükséges erőforrások	humán, technika

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen hiányos az akadálymentesítés
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Közüntézmények teljes körü akadálymentesítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	tervezés pályázatok figyelése pályázatírás kivitelezés
Részvevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő (k) pontokba szedve	2018.12.31
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Akadálymentesítések száma

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	pályázati forrás hiánya
Szükséges erőforrások	humán, pályázati, pénzügyi, technikai

Intézkedés címe:	Ingyenes Wifi elérés biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékos emberek bezárkózottan élnek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élők kapcsolattartási lehetőségeinek bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	helyzet felmérés hálózat kialakítása tájékoztatás
Résztvevők és felelős	polgármester
Partnerek	
Határidő (k) pontokba szedve	2014.06.30
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	használók száma, adatforgalom mennyisége
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nem használják az új szolgáltatást, tájékoztatás, szolgáltatás használatának segítése
Szükséges erőforrások	humán, technikai, pénzügyi

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Közfoglalkoztatás	Közfoglalkoztatottak alkalmazása az Önkormányzatnál és intézményeinél.	Kevesebb munkanélküli a településen. Mélyszegénységben élők életkörülményeinek a javítása.	nincs	Folyamatos kapcsolódás a közfoglalkoztatási lehetőségeket biztosító programokhoz.	polgármester	2018.12.31.	kevesebb munkanélküli a településen	humán, pénzügyi, pályázati	pályázati lehetőségek esetén fenntartható
2	Mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése	Mezőgazdasági vállalkozások fejlesztése, hűtőházak, feldolgozó helyek, tárol helységek kialakításával.	Munkanélküliek számának csökkenése	nincs	Helyben élők vidékfejlesztési programjainak segítése a Leader+ közösséghez történő csatlakozással.	polgármester	2018.12.31.	munkanélküliek számának csökkenése családok jobb anyagi körülményei	pályázati	Megfelelő pályázati források esetén fenntartható.
3	Tájékoztató a szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról	Az érintettek tájékoztatása a részükre folyósítható ellátásokról	Mélyszegénységben élők és romák életkörülményeinek a javítása	nincs	A védőnő és a családsegítő segítségével az érintettek tájékoztatása lehetőségeikről.	polgármester, jegyző	2018.12.31.	Mélyszegénységben élők és romák javuló életkörülményei.	humán	Fenntartható
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Gyermek programok	A gyerekeknek kézműves foglalkozások tartása	A gyerekek iskolán kívüli hasznos szabadidő eltöltése	nincs	Kézműves foglalkozások tartása gyerekek részére.	polgármester	2014.12.31.	A foglalkozásokon résztvevő gyerekek száma.	humán, pénzügyi, pályázati, technikai	A források rendelkezésre állása esetén hosszútávon fenntartható.
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Szabadidős programok szervezése nőknek	A meglévő szabadidős lehetőségek (asszonytorna, zumba, német kórus, előadások) továbbra is kerüljenek a nők részére megtartása a nők.	A nők helyi szabadidős lehetőségeinek megtartása.	nincs	Nők számára szabadidős programok tartása.	polgármester	2018.12.31.	A programokon résztvevők száma.	humán, pénzügyi, technikai, pályázati	A források megléte esetén fenntartható.
2	Zöld területek rendben tartása	A parkok, közterületek, játszótér rendben tartása.	Kellemes környezett biztosító zöld területek a településen a kikapcsolódás biztosításra.		Zöldterületek és játszótérek folyamatos rendben tartása.	polgármester		Területek kihasználtsága, látogatások száma.	humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Hosszútávon megfelelő források esetén fenntartható.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Idősek aktivitási lehetőségeinek megtartása	A településen élő idős emberek számára programok biztosítása.	Aktív életet élő idősek a településen.	nincs	Olyan rendezvények, programok tartása, ami az idős emberek igényeit szem előtt tartja.	polgármester	2018.12.31.	A rendezvényeken, programokon résztvevő idősök száma.	humán, pénzügyi, technikai, pályázati	Megfelelő források esetén fenntartható.
2	Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítésével.	A településen sok az idős és egyedülálló ember, akik célpontjai a besurranó tolvajoknak.	Kis értékű magánszemélyek ellen elkövetett bűncselekmények számának csökkenése.		Térfigyelő kamerarendszer kiépítése	polgármester	2014.12.31.	bűncselekmények számával	pályázati, pénzügyi, technikai, humán	Nyertes pályázat esetén fenntartható.
3	Helyi számítógép és Internet használati tanfolyamok tartása	A digitális írástudás fejlesztése az idős emberek körében.	Minél több településen élő idős ember tudja használni az újkor adta technikai lehetőségeket.		Számítógép- és Internet használati tanfolyamok tartása.	polgármester	2018.12.31.	Tanfolyamon résztvevők száma.	humán, technikai, pénzügyi, pályázati	Érdeklődés esetén fenntartható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés	Adatgyűjtés a településen élő fogyatékosokról, mely tartalmazza a fogyatékosok számát, élethelyzetüket, demográfiai adataikat és a fogyatékoságuk okát és mértékét.	Pontos adatok feltárása a településen élő fogyatékosokról.	nincs	Adatgyűjtés a településen élő fogyatékosokról, mely tartalmazza a fogyatékosok számát, élethelyzetüket, demográfiai adataikat és a fogyatékoságuk okát és mértékét.	polgármester, jegyző	2015.06.30.	Adatbázis létre jötte, használható mennyiségű adattal.	humán, technikai	Az érintettek beleegyezése esetén fenntartható.
2	Akadálymentesítés	A település területén hiányos az akadálymentesítés, ezért annak mielőbbi megoldása fontos lenne.	Közintézmények és közterületek akadálymentessége.		A közintézmények és közterületek teljes körű akadálymentesítése.	polgármester	2018.12.31.	akadálymentesítések száma	pályázati, pénzügyi, technikai, humán	Megvalósítás esetén az akadálymentesítés állapota fenntartható.
3	Ingyenes Wifi elérés biztosítása	A legalább egy önkormányzati intézmény közelében ingyenes WIFI elérés biztosítása a településen.	A fogyatékkal élők kapcsolattartási lehetőségeinek a növelése.		Ingyenes WIFI elérés biztosítása.	polgármester	2015.06.30.	Használók száma, adatforgalom mennyisége	technikai, pénzügyi, humán, pályázati	Létrehozás esetén hosszútávon fenntartható.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

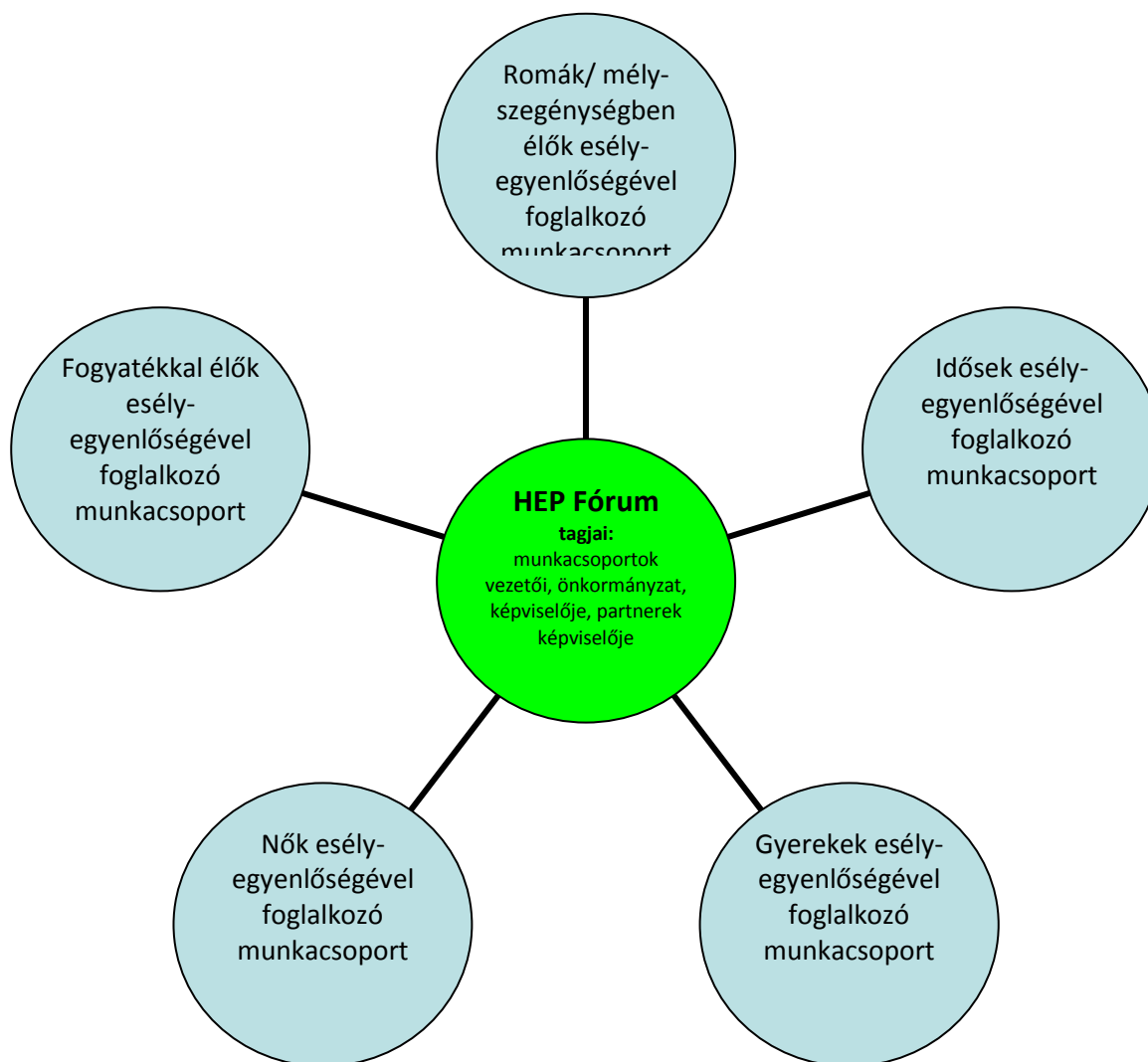
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Tevel község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Tevel község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 78/2013 (VI.27.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:
Javítások listája

Tevel, 2013. június 27.

Dátum

Héri Lászlóné
polgármester
Aláírás

A Teveli Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Tevel, 2013. június 27.

Dátum

Jáhnne Kerekes Ágnes
védőnő
Partner aláírás

Tevel, 2013. június 27.

Dátum

Nagy Szabolcs Mátyás
Teveli Roma Nemzetiségi
Önkormányzat
Partner aláírás

Tevel, 2013. június 27.

Dátum

Hajnal Csabáné
családgyógyász
Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Teveli Roma Nemzetiségi Önkormányzat	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Védőnő	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
Családsegítő	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.